

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA DĖL VILNIAUS GETO LIKVIDAVIMO 80-ŪJŲ METINIŲ MINĖJIMO

2023 m. rugsėjo 26 d. Nr. XIV-2177
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

minėdamas Vilniaus geto likvidavimo 80-ąsias metines;

vertindamas šimtmečiais trukusį Lietuvos žydų įnašą į pasaulio kultūrą ir Lietuvos valstybės kūrimą, dalyvavimą bendruose sukilimuose prieš carinę okupaciją ir Lietuvos žydų karių savanorių įnašą į Lietuvos valstybingumo atkūrimą 1918–1920 m.,

pabrėžia, kad Lietuvos žydai buvo viena esminių Izraelio Valstybės atkuriamųjų grandžių;

pabrėžia, kad buvo parodytas unikalus ryžtas ginklu priešintis naciams jungtiniame Vilniaus geto partizanų organizacijos pogrindyje;

ragina antinacinių rezistentų – Lietuvos getų pasipriešinimo dalyvių bei teisuolių, gelbėjusių savo kaimynus žydus, vardais pavadinti miestų ir miestelių mokyklas, gatves ir skverus;

pabrėžia, kad įvairių tautybių Vilniaus gyventojų, nors ir negausių, siekis padėti baisiomis sąlygomis įkalintiems geto gyventojams yra sektinas solidarumo pavyzdys ateities kartoms;

akcentuoja, kad tūkstančiai žydų rašytojų, menininkų, amatininkų, akademikų, miestų ir miestelių gyventojų petys į petį su lietuviais ir kitomis Lietuvos tautomis kūrė Lietuvos valstybę;

pabrėžia ypač iškilų Vilniaus Gaono Elijo palikimą;

pabrėžia, kad Lietuvos žydų išėvija yra neatsiejama ne tik Lietuvos kultūros paveldo, bet ir šiuolaikinio šalies politinio gyvenimo dalis;

ragina, remiantis Plungės, Kėdainių, Biržų ir kitų Lietuvos savivaldybių pavyzdžiu, pradėti ženklinti masinių žydų žudynių vietas, nurodant nužudytųjų vardus ir pavardes, o ne tik skaičius ir datas;

prašo visoje Lietuvoje atnaujinti informacines kelio ženklų nuorodas į senąsias žydų kapines bei masinių žydų žudynių vietas ir deramai jas tvarkyti;

rekomenduoja Lietuvos Respublikos Prezidentui suteikti Lietuvos getų antinacinio pasipriešinimo dalyviams karinius laipsnius ir apdovanojimus po mirties;

ragina Rusijos Federaciją grąžinti okupacinės sovietų valdžios nusavintą Lietuvos piliečių žydų turtą ir Žydų liaudies banko finansinius aktyvus;

ragina Vokietijos Federacinę Respubliką pradėti nacių okupacinės valdžios iš Lietuvos išvežtų žydų kultūros vertybių paieškas ir grąžinimą į Lietuvą;

ragina Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją rinkti po visą pasaulį išblaškytą Lietuvos žydų kultūros paveldą ir plėsti Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus judaikos kolekcijas;

kviečia lietuvių ir lenkų tautybės išeivius iš Lietuvos užsienyje rengti bendrus susitikimus su Lietuvos žydų išeivija, jungiantis bendram darbui demokratijos labui ir jos išsaugojimui, bei remti už laisvę kovojančią Ukrainą;

prašo šalies savivaldybių tarybų neteikti gatvių pavadinimų, nestatyti paminklų ir nerengti kitų atminimo vietų siekiant įamžinti asmenis, galimai kolaboravusius su nacių totalitariniu režimu, ir neorganizuoti jų atminimui skirtų minėjimų;

kviečia Lietuvos Respublikos Vyriausybę paskelbti, kad Lietuvos getų likvidavimo metinių minėjimo renginiai vyks visoje Lietuvoje visus metus – pradedant Vilniaus geto likvidavimo 1943 m. rugsėjo 23 d. 80-ųjų metinių minėjimu ir baigiant Kauno ir Šiaulių getų likvidavimo 1944 m. liepos mėnesį 80-ųjų metinių minėjimais, dalyvaujant Lietuvos Respublikos Seimo nariams, ministerijų, savivaldybių, tolerancijos ugdymo centrų atstovams, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti vadovams;

smerkia politikų pasisakymus, turinčius rasistinių ir antisemitinių požymių;

siūlo valstybės teisėsaugos institucijoms vadovautis Tarptautinio Holokausto aukų atminimo aljanso (IHRA) patvirtinta antisemitizmo apibrėžtimi;

pripažįsta ir teigiamai vertina Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti veiklą ir jos pastangomis du dešimtmečius įgyvendinamą mokymo apie Holokaustą ir žydų istorijos švietimo programą, pagal kurią, bendradarbiaujant su Jad Vašem ir kitomis tarptautinėmis institucijomis, vykdomas mokytojų kvalifikacijos kėlimas, prasmingas ir jaunimą įtraukiantis atmintinių dienų minėjimas ir Tolerancijos ugdymo centrų tinklo veikla, daranti teigiamą poveikį visuomenės brandai, bei **ragina** valstybės ir vietos valdžios institucijas skatinti ir remti šias veiklas;

kviečia atsakingas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotas institucijas kartu su Izraelio Valstybe aktyviau plėtoti bendrus švietimo, kultūros ir mokslo bei gynybos projektus, ypač perteikiant Lietuvos žydų išeivių paveldą lietuvių kalba;

siūlo įkurti Tarptautinę tarybą Panerių memorialo ekspozicijai sukurti;

siūlo pakeisti Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymą ir rugsėjo 23-iąją paskelbti Lietuvos žydų Holokausto ir jų pasipriešinimo naciams atminimo diena.

Seimo Pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen